

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:	
Melyben:	
Egész évre	12 korona
Fél évre	6 "
Negyed évre	3 "
Egy hónapra	1 "

Vidéken:	
Egész évre	20 korona
Félévre	10 "
Negyed évre	5 "
Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kladdóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel

Téli gondok.

— nov. 6.

Kövessünk el minden lehető, hogy a mindennapi élet cikkei, ha csak krajczárokkal is, olcsóbbak legyenek.

Olyan általános drágaság ígérkezik és fenyegetőzik, hogy annak már csak az előszemléje is valóságos borzadályt kelt a szegény emberek sorában.

És a szegény emberek sora sokkal tömöttebb és hosszabb a mi városunkban, semmint az ember hinné.

Ott, a hol azt hisszük, hogy a sor végződik, még csak ott kezdődik igazán. Mert ott következnek a fix fizetéses, kis fizetéses hivatalnokok, a kik szükre besztott járandóságai Prokrustes ágyában szoronganak s kétségbeesve tapasztalják, hogy az életszükségletek ára az egész vonalon mintegy 30 százalékkal emelkedik, ellenben járandóságait hiába igyekeznek nyújtani, az nem hosszabbodik meg egyharmadával.

Vannak cikkek és ágak, a melyeknek az áremelkedésén nem lehet segíteni. Az okok nem lokálisak.

De vannak területek, a hova még be lehet férközni a jóakarattal.

Ilyen terület a piac.

A piac drágasága ellen szintén alapos a panasz mostanában. Ilyen időben a

piacztulajdonos hatóságnak ép olyan politikát kell követnie, mint országos szükség esetén a vámok urának, az államnak. Saját pénztári érdekeiről is le kell mondania ideiglenesen, csak hogy simábbá tegye a szükség kibontakozását.

Mert nincs annál elsőbb közérdek, mint hogy a város lakossága segíteni tudjon magán. — Ha ezt nem teheti, zavar áll elő, melyet az adóvégrehajtás dobpergése csak komplikál.

A város intéző köreinek rajta kell nyugtatni a szemét és a lelkét a viszonyok folyásán. Miden módon azon kell lenni hogy a vidék felkeresse, különösen élelmi cikkeivel a piacot.

A kik ezzel idejönnek, találjanak itt kényelmet és figyelmes bánásmódot. Az se vesz kárba, ha egyes cikkek vámját és helypénzadóját — a mennyiben az áremelkedések aránytalan mérvet öltenek — felfüggesztik egy időre.

Pozsonyban és Komáromban a város rendelt olcsóbb fajtájú fűtőszén, melyet ily célra a magyar bányák kivételes áron bocsájtottak rendelkezésre és a szegényeknek a fűtőszert nyereség és kezelési költség nélkül adják e városok. Ez sem elveszett pénz a városra.

Jön a tél. Nagy rubrika a szegényeknél ebben az időben a téli zsir és húsbeszerzés. Debreczen sertéshus-piaczai ne-

vezetéseket. Messzibb vidékről is ide járnak vásárolni. Vigyázzunk, hogy ennek a piacznak ne legyen semmi kényelmetlensége s hogy el ne riadjanak a gazdálkodók az idejövételtől. Sőt inkább ide kell édesgetni őket. Hogy miként, az a részletekre tartozik s a részletekről csak meghányt-vetett okoskodás és számítás után lehet szólni.

A város úgy tekintse magát, mint ennek a debreczeni falak közé szorult sok ezer tagu családnak feje s ily érzelmek és gondok között aggságoskodják családtagjai helyzetének türethetőbbé tétele felett.

November meghozta a szomorú szürke időt, december meghozza majd a kéréletlen havat, nézegessük tehát végig házunk ablakait s ahol hasadékokat látunk, tömögessük be gondosan sorra a jóakaratu intézkedések gyolcsaival.

A trónörökös dektarációja. Az osztrák kormány Ferencz Ferdinánd főherczeg deklarációját az osztrák Reichsratnak is azonnal az összeülése után, tudomásvételre bé fogja terjeszteni. Ez az eljárás azonos azzal, melyet már 1864-ben alkalmaztak, midőn Miksa főherczeg lemondását terjesztették a Reichsrath elé, mert a főherczeg a mexikói császári koronát elfogadta.

Tárcza.

Álom.

Óh milyen szépet álmodtam
Egy táncz . . . egy bál után:
Hő szerelmű ifju pár ment
A menyegző útján.

Örömpir ült az arcukon,
Szívükben szerelem,
Ugy érezték, nem boldogabb
Náluknál senki sem.

Boldogságtól ragyogó volt
Szemüknek csillaga,
Hogy egymáséi lehettek.
Végtére . . . valaha.

Mi mentünk a menyegzőre
Álmomban édesem
S hogy ez álom való is lesz
Érzem, tudom s hiszem.

Nyárády László.

Czifranymoruság.

— Válasz egy kis leánynak. —
Ifj. Széll Istvántól.

Rózsa színű levélke érkezett redakciónkba. Egyszerre kellemes parfüm illat töltötte bé a szivarfüstös levegőt, s egyik má-

sik mély gondolatokba merült munkatárs ur gonosz mosolylyal vetette fel fejét, holmi »bájos vendég« érkezését vélvén. Pedig csak egy kis levélke volt ibolya illatu borítékba téve, Az aranyozott szegélyű levélre pedig rá volt írva hajszál vékony betűkkel egy keserű vád, hogy: »a mai férfiak olyan neveletlenül szívtelenek! . . .

Nem ismeretlenek előttünk már azok a panaszos hangok, melyeknek ezen levelke kifejezője lett, mivel már ugyanezt a témát más valaki is elkepergette vlt, ugyan olyan fájó, méla hangon.

— Tehát romlott a férfi világ! Kihalt a férfiak szívéből minden nemes, ideális érzés, s egyébrek sem nézik a nőt, egyszerű, semmit érő bábnul.

— Bizony ez furcsa és sajnálatosan igaz. Hiába, romlott a kor, s a korról az emberek is csak romlottak lehetnek. De egy szó, mint száz, a férfiak manapság már garast sem érnek. — Hiszen bábnak tekintik a nőt; tisztelni pedig . . . óh! — hova el nem kalandozik gondolatom . . .? — Eh, szóra sem érdemes a mai férfi világ. Számítóan önző, csapodár egytől egyig mind. Kerülik a tisztességes boldog családi életet, összetett kézzel nézik a »szegény leány«-ok hervadását, s ha esetleg a leány kissé bizalmas valamelyikhez, egyszerűben tolakodóvá válnak, s olyan utálatosak! . . .

— Szegény férfiak! — Mindezt a leányok sugják-bugják egymás között, s egyik-másik illatos levélkére írva küldi el a sajtó »férfiaihoz«, hogy így és így írják meg kérem a valót.

Tehát legyen szép ismeretlenem, meg-

írjuk a valót, úgy, mint arra az let ezer féle titka bennünket meg tanított;

Mint igaz is, a mai férfivilág romlott. Lépten-nyomon találkozhatni a tolakodó, bizalmaskodó férfivel, ki csak bábnak tekinti a nőt. S mindez honnan? — jah, a felelet a kérdésben rejlik: a nők hiúságától, mely oly sok esetben nem ismer határt. Magához vonja, dédelgeti, hitegeti a férfit, s kész a bizalmaskodás, a tul udvariasság, mi legtöbb esetben édes testvére a tolakodásnak. Aztán meg a nők is olyan különczök. En Istene, nem szíveleik az olyan férfit, ki egyszerű, szerény, nem ugri füles. Ha komolyan szól, ha beszédén a férfias tisztesség árnyalata rezeg, egyszerűen kimondják reá a kiméletlen szentenciát, hogy: »mulya«. — Óh, szászor is többre kell becsülni az olyat ki a bók tekintetében bizar, ki órahosszat ajkán hordja a szót: »Nagysád enni valóan kedves«. — Ilyenkor aztán bájos mosoly, tüzes pillantás jutalma a bókknak. A férfi pedig tovább libeg, tovább és kedves marad, s bizalmaskodását szerteszélylyel találgatja hitegeti, s ha netalán olyan nőre akad, ki az ilyenhez szokva nincs, hisz a: »kritika«. A nő felsóhajt! »Óh ezek a férfiak«, a férfi pedig gunyosan fakad ki: »Ilyenek a mai nők, nevétségesen elfogultak«.

Aztán olyan utálatosan durva szívök van a mai férfiaknak! — Szinte hátborzongatva gondolnak a családiéletre. Száz közül nyolcvannyoloz agglégénynek marad. — Be nagy igazság! — És miért? — Egyszerűen visszatartja tőle őket a félelem. — Ugyebár furcsa egy védekezés? — Hiába, ez a való, a másithatatlan igazság. S ráadásul utcahosszat ilyesmit lehet hallani: »Nem háza-

A verseny tisztessége.

nov. 6.

Érdekes, hogy annak a törvénynek, melyet egy hét óta tárgyal és vitat a szakemberek értekezlete a kereskedelmi miniszteriumban, — csirája a győri kamarától indult ki.

A győri kamaránál merült fel ezelőtt öt évvel az indítvány, hogy az üzlet titok megvédésére, nyugoti szomszédaink példáját követve, törvényes rendelkezéseket kell kodifikálnunk.

A javaslat szétment a kereskedelmi kamarákhoz és felkerült a miniszterium elé. A kamarák üdvösnek találták a kezdeményezést s a miskolci kamara kibővitendőnek találta a javaslatot azzal, hogy egyidejűleg a tisztességtelen verseny korlátozása is foglaltassék bele a maga egészében a kodifikálendő anyagba.

A kereskedelmi miniszter további tanulmányokat rendelt el s azok eredménye az a törvénytervezet, melyet most az ankét tárgyal.

Kerek egy hetet vett igénybe e mindössze 16 §-ból álló törvénytervezet, és pedig megválogatott szakférfiakkal s testületi képviselőkkel, naponta a késő estékbe áthuzódó tárgyalásban.

Mutatja ez a körülmény az ügy fontosságát és kényességét. Valóban a törvényteljesen új fogalmakat hoz be a törvényalkalmazásba s e fogalmak olyanok, hogy nehezen foghatók meg, és nagyon óvatosan bírálatok el.

Külföld.

A vatikánt megint kirabolták. Nagyon sok pénz lehet a Vatikánban és nagyon sok tolvaj fenheti rá a fogát, mert minden pillan-

sodrom meg addig, míg másnak felesége lesz. Bocsnát k. olvasóm. — Ez is milyen közönséges lélekre vall. — Hát valjon ki gondolna már olyat, hogy egy férjes nő az urán kívül még mást is tudna szeretni. — Oh, az lehetetlen! — Még gondolatnak is rossz.

Különben még az is mellékes, hogy számtalan családban a ferde leány nevelés divik. Például ma napság ha egy favágó munkásnak van egy leánya, alighogy felcseperedik, fejére tollaskalapot tűz, sepedő tekintete ott kalandozik valahol a felső régióba, hol ragyogó karika gyűrűbe az van vesve: »Tekintetes asszony.«

A szegény iparos ifjunak pedig merész vágya támad, s bekopogtat oda, hol a mama s leány spanyol fal mögé bujva szólnak a legényhez: »Oh ez már tulmerészség ön-től.«

Az egyszerű iparos ifju pedig sértett szívvel baltag haza, s tenyerébe hajtott fejjel ül ki az udvarra. Benn neki semmi helye, mert a majsztram Erzsike leánya irgalmatlanul üti, veri az «augora» példáját. Hiába, holnap után teszi le a tanárnői vizsgát. A majsztrammé pedig a házalótti eperfa alatt tömi a libákat, s csak amugy foghegyen szól oda a merengő segédnek:

— Már az Erzsikéből Nagyságos asszony lesz, Goróf jár utánna, ugy biz Ferke öcsém.

Szóval beteg korszakot élünk, s latba vetve a minden lépten-nyomon tapasztalt ferdeségeket azon csodálkozunk, hogy száz férfi közül kilenczvenkilencz agglegényt nem találunk.

natban hire érkezik, hogy a pápa pénzt merész gazemberek megdézsmálták. Ma egy római táviratunk azt jelenti, hogy a vatikáni irodában az alkalmazottak pénztárát kirabolták. — A tetteseknek még eddig nyomuk sincs.

Egy tábornok hirtelen halála. Adenben tegnap este a 13 hadtest parancsnokának, Boysson tábornoknak a lovai megbokrosodtak, a tábornok kiesett a kocsiból s szörnyet halt.

Egy magyar mánás szerelmi kalandja.

Ravasi olasz színész 1870-ben a kirói színházban megismerkedett Erdődy György gróffal. Mikor a színész 1872-ben egy csecsemővel visszatért Génúába, általánosan azt híresztelték hogy a gyermek apja nem más, mint a magyar nemes.

A gyermeklány lassankint felcseperedett és 1892-ben egy Borsany nevezetű urhoz ment feleségül.

Borsany ur azt állította, hogy Erdődy gróf csak azért jött Milanóba, hogy tanuk előtt elismerje, hogy a mostan Ravasy Borsany asszony az ő természetes leánya.

A gróf azonban a ki állítólag több milliónak az ura, egy csöppet sem törődött állítólagos leányával.

A hölgy, kit az ily apai szeretet nem nagyon elégitett ki, eleinte gyöngéd de aztán goromba levelekkel igyekezett a feledékeny apát nyugalmából felzavarni. De mikor ez sem használt, akkor az asszony 1899. év decemberében elküldte férjét egy ügyvéd kíséretében a grófhöz Magyarországra.

A gróf nem fogadta, hanem ügyvédjéhez utasította őket, ki kereken kijelentette hogy ügyfele egy fillért sem hajlandó fizetni. A férj és az ügyvéd semmit sem végezve Milanóba zarándokoltak vissza.

Ravasi Borsany asszony ekkor ismét felvette az állítólag az ügyvéd által diktált levelezést és napról-napra erősebb fenyegetésekkel illette a gróft. Egy napon kijelentette, hogy ha a gróf nem fizet neki száz ötvenezer forintot akkor nagy botrányt fog okozni és mindenki meg fogja tudni, hogy mily erkőicstelen életmódot folytat a nemes Erdődy grófi faj nemes ivadékai.

A gróf azonban ezzel sem törődött. Nemsokára aztán egy kis könyvecskét kapott melynek ez volt a címe: «Erdődy gróf egy természetes leányának emlékirata.»

A könyvecske csak rövid kivonatát tartalmazta egy a napokban megjelenő szenzációs regénynek, mely az esetben fog napvilágot látni, ha a gróf a követelt 150.000 forintot nem fizetné meg.

A gróf azonban most sem fizetett és az egész dolgot a bíróság elé vitte. E hó 15-én fogják az ügyet tárgyalni a milánói büntető kamara előtt. Mint vádlottak Ravasi Claudina asszony férjzett Borsany és Venini Guidó ügyvéd szerepelnek megkísérlett zsarolás miatt.

Belföld.

Ferencz Ferdinánd horvátországi bérlő. Ferencz Ferdinánd trónörökös kibérelte a vinkovcezi vagyonszösségnek 60000 holdnyi területét vadászati célokra. A kiterjedt

vadász-terület kormányzását Bombelles Márk grófra bizta a trónörökös. A terület kibérlésének első célja az volt, hogy azon a vidéken szarvas-állományt létesítsenek, mert az előbbi időben azon a vidéken a szarvasok nagy számban mutatkoztak.

Főispánból kormánybiztos. Vadnay Andor csongrád megyei főispán távozását a megye beavatott köreiből a legközelebbi időre várják. A Tisza-Duna csatorna ügyében a földmivelésügyi miniszteriumban megindított vizsgálatok vezetésére kormánybiztos válik szükségessé, mely állásra Vadnay Andor főispán lenne kiszemelve.

Apróságok.

Intés.

Elek: Holnap megkérem a kezét, de majd telefonon.

Etel: Akkor az irodai telefonon hívja fel az atyámat... Nem szeretném, ha a papa a lakásunkon levő telefont zuzná össze.

Első gondolata.

Öcs: Azt álmodtam, bácsikám, hogy 100 frtot ajándékoztál nekem.

Bácsi (zsugori): Tévedsz, add vissza azonnal a 100 frtomat:

Ovatos.

Bátya: No, megcsináltam a számtani feladatodat.

Öcs: Kérlek szépen, irj beléje néhány hibát, különben a tanár nem hiszi el, hogy én csináltam a feladatot.

Tromf.

Hetvenedik a színész, hogy mily őriási hatást keltett Hamlet czimszerepében.

A közönség tombolt, amikor Ophelia sírjába ugrottam...

— Az ám, szól egy kritikus, mert azt remélték, hogy benne maradj.

Elszólás.

— A gróf ur eldicsekszik felesége előtt:

— Oh, én világeletemben már sok férjet szarvaztam fel.

A menyecske hirtelen szól:

— En csak egyet.

— A börzén. Kérdik Krausz urtól:

— Ismeri Klein Adolfot?

— Hogyne!

— Milyen ember?

— A legbecsületesebb, legtisztességesebb ember, amióta az üzletéből visszavonult.

A mánás és a hordár.

— Történet az indóházról. —

Mánás és hordár. Nagy sürgés-forgás volt a napokban a temesvári pályaudvaron Mindnyájan a budapesti vonatra várakoztak. Köztük egy jól ismert mánás is, ki nagy lihegve hevesen vitatkozott hordárjával. Az utasok tovább tolongtak s már a vita is véget ért, még pedig egy hatalmas pofonnal, mert a mánás pofonütötte a hordárját. Egyszerre csak megszólal a kalauz:

— Tessék beszállítani! (Ez az első osztálynak szól.)

— Beszállani kérem! (Második osztály.)

— Szálljanak már be! (Harmadik osztály.)

A mánás erre dühösen kiáltoz:

— Hordár! Hordár!

Semmi válasz. Tíz-husz hordár munkánélkül jár föl és alá, zsebetett kézzel, de egyik se mozdul. Összeesküdtek, hogy meg-

boszulják a pofont, amelyet kollegájuk kapott s nem állanak a mágnás rendelkezésére. Az utolsó perc. Az indulás izgalmát kapja el az utasokat. A mágnás még kiabál egy ideig s aztán nagy szuszogva megkapja a podgyászt és verejtékes homlokkal cipeli az elsőosztályu kocsiba. Fűt, indulás és a főur haragtól, fáradságtól kipirult arca megjelenik egy első osztályu kupé ablakában. A vasuti podgyász hordárok erre hangosan fölkacagtak és a vonat kirobogott a pályaudvarból.

Egyről-másról.

Az ehetetlen leves.

Beöthy Aldzsi a most elhunyt képviselő özvegy adomái közül most sokat elevenitenek fel. Ezek közül válogatjuk ki a következőket:

Szegeden történt. A fogadóban, ahol egy időben mindennapos vendég volt, visszacsengette Beöthy egy alkalommal a pinczért, ki néhány percczel azelőtt tette elébe a párolgó huslevest.

— Ezt a levest nem lehet megenni.

A pinczér rémült arcot vágott s intett a főpinczérnek, hogy jöjjön a segítségére. Beöthy már jó borraivaló réven is nagy becsületben állt a fogadó személyzete előtt s természetesen a főpinczér is osztozott alantósának rémületében.

— Talán barnalevest parancsolna nagyságod... Talán az jobban ízlenék — hebegte.

— Jó, hozzon barnalevest — hagyta helyben Beöthy.

Nemsokára ott párolgott az asztalon a barna leves. De Beöthy ismét cseppet.

— Pinczér ezt a levest sem lehet megenni.

A fogadó egész személyzete rémüldözött — mi tévők legyenek, hogy eloszlassák a nagyságos ur haragját. Hívták magát a fogadóst, ki kétségbeesetten rohant Beöthyhez, mentegetődzött, hogy a leves jó.

— Talán a nagyságos ur étvágya... De majd csináltak egy bouillont — fogadom, hogy abban semmi hibát sem talál majd nagyságod.

— Jó, csináltasson bouillont.

A vendéglős maga rohant a konyhába s maga vitte később a személyes felügyelete alatt készült levest Beöthynek, ki azonban megint csak így szól nagy nyugalommal!

— Ezt a levest sem lehet megenni.

— Miért? Hiszen meg sem méltóztatott kóstolni...

— Mert nincs kanalam — felelte Beöthy.

A pinczér elfelejtett kanalat tenni a tányérja mellé.

A braganzai herceg váltói.

A fővárosi rendőrség tegnap óta Ferencz József braganzai herceg Debreczenben levő huszárhadnagy érdekes váltóügyével foglalkozik.

A braganzai herceg 21 éves fiatal ember, de már nagykorúsították.

Az idén februárban a herceg meglehetősen szűkében volt a pénznek. Egy budapesti pénzügynökhöz, Lukács (Lefkovits) Mátyáshoz fordult tehát, kinek szívességét már többször igénybe vette. Lukács most Vargha Antal magánzóhoz fordult, ki főuri körökben mint pénzkölcsönző ismeretes. Vargha kife-

entette, hogy hajlandó a hercegnek 10000 koronát váltó ellenében kölcsönözni. A herceg aláírta a váltót és Varghának egyúttal kilátásba helyezte, hogy közelebb egy nagy kölcsönt fog felvenni, mert birtokait akar venni Magyarországon. A herceg a váltón kívül a következő nyugtát is aláírta:

»Vargha Antal urnak, Budapest. Elismerem, hogy a mai napon 10.000 koronát vettem át öntől váltóm ellenében és becsület-szavamra fogadom, hogy folyó év október 1-ig senki mástól pénzt nem veszek föl. Debreczen, 1900 február 1. Ferencz József, braganzai herceg.«

Néhány nappal később a herceg ismét pénzavarokkal küzdött. Táviratozott Lukácsnak, hogy szerezzen neki 10.000 koronát. Lukács ismét Vargához fordult, aki hajlandó volt ezt az összeget is a herceg rendelkezésére bocsátani.

Lukács és Vargha most Nagyváradra utaztak, ahol a herceg állomásozott, de a herceg néhány órával előbb különvonaton utazott Kolozsvárra (mert a gyorsvonatról lekészt), hogy résztvegyen Bölönyi intendáns lányának és Wesselényi Ferencz bárónak esküvőjén Lukács és Vargha erre szintén leutaztak Kolozsvárra. A herceg a »New-York« fogadóban szállott meg. Vargha állítólag a herceg szobájában kiállította a 40.000 koronáról szóló váltót, melyet a herceg aláírt. Vargha ezután átadott a hercegnek 36800 koronát, mivel 8 százalékot előre már levont. Mások ugyan nagyobb kamatot szokott levonni, de ez alkalommal meglehetősen nyocczal, mert a herceg biztosította, hogy legközelebb már megveszi a hitelkötést s ekkor nagyobb összegre lesz szüksége. Lukács a közvetítésért 5600 koronát kapott a hercegtől. Vargának ezenkívül a következő kelet nélküli nyilatkozatot adta írásban:

»Vargha Antal urnak, Budapest. Becsület-szavammal kötelezem magamat, hogy az önről fennálló váltóadósságaimat 1900. évi szeptember 30-ig lefizetem. Ferencz József braganzai herceg.«

Szeptember 30-a közeledett, de a herceg nem volt abban a helyzetben, hogy kötelezettségének eleget tehessen, mire Vargha a 10.000 koronás váltót dr. Hartmann Sándor fővárosi ügyvéddel pereltette. A herceg feljött Budapestre és beváltotta a váltót. Egyúttal visszakövetelte a két nyilatkozatot, de Vargha nem adta ki. Néhány nappal később a második váltó is esedékessé vált, amit Vargha ügyvédje által a herceggel közölt. De a herceg azt mondta, hogy ő csak 2000 koronát, majd később, hogy 4000 koronát kapott.

Erre Vargha a 40.000 koronás váltót is pereltette. A budapesti váltótörvényszék végzésében a herceget a 40.000 korona megfizetésében marasztalta, de ezt a végzést nem lehetett a hercegnek kézbesíteni, mert hol Bécsben, hol Budapesten, Debreczenben és Nagyváradon tartózkodott. Végre a végzést a herceg egy Bécsben lakó magasrangú nőrokonának palotájába címelték, honnan azonban a végzés visszakerült e megjegyzéssel: »Czimzett itt ismeretlen.«

Mikor a herceg a napokban megtudta, hogy ismét perelték, Vargha és Lukács ellen a budapesti főkapitányságnál följelentést tett csalás és váltóhamisítás miatt. Az ügyet Bérczi kapitánynak osztották ki, aki tegnap Lukácsot és Varghát maga elé idézte és hosszú, az éjszakáig benyúló kihallgatáson vallatta őket. A kihallgatás folyama alatt megjelent a rendőrségen Dr. Hartman Sándor ügyvéd és kliensének vallatása ellen tiltakozott, mert a törvényszerű eljárás az lett volna, hogy a herceg a váltótörvényszéknél adta volna be kifogásait a végzés ellen. Bérczi különben sem volt abban a helyzetben, hogy a váltó valódisága felől meggyőződhessek, mert nem látta az eredetit. Ilyen értelemben járt közbe Lukács érdekében dr. Vaisz Sándor ügyvéd is.

Az ügy mai stádiumában oda fejlődött, hogy a két vádlott váltóhamisítás vádjá alatt van. Igaz ugyan, hogy a váltón 40.000 van, — de tekintve azt, hogy a váltó-blanketta német és így a »vier«-ből igen könnyű szerrel alakítható a »vierzig«, azután meg az hogy Lukács (Lefkovits) Mátyás olyan előéletű, hogy egy erkölcsi bizonyítvány kiadását kénytelen volt a rendőrség tőle megtagadni, mert csalás, sikkasztás, uzsora, közvetítés, zsarolás büntette miatt már igen sokszor volt vád alatt és becsukva, a váltóhamisítás mintegy hebizonyítottak látszik. Különben ez már egy régi csalóbanda! Ők maguk tétetik viselt dolgukat az újságba, hogy ezáltal a hitelező nevét meghurcolják és erkölcsi próssziet gyakoroljanak rá.

Halálos szerencsétlenség.

Nagy szerencsétlenség történt Nagyváradon tegnap estefelé a Fácánosba vezető uton.

A lat. szert. káptalannak a micskei gazdaságba igyekezett volna egy szekeren 12 zsák káposztával Király Imre kocsis, Mőza Tőgyer csordás, egy tehenészfiu s egy paraszt ember, akit szivességéből vettek fel a szekérre. Még a városban alaposan bepálinkáztak s vígan dalolva hajtottak ki a major felé.

A fácános közelében egy másik szekér jött velük szembe. A kocsis ennek kiakarván tért, a 2 méter széles árok felé húzódott, de a nagy esőzéstől megpuhult föld a terhes szekér alatt besüppedt s a rajta ülőkkel együtt az árokba fordult.

Nagy nehezen kimásztak a maszatos árokból s ekkor vették észre, hogy Mőza nincs sehoh. Sejtették, hogy a szekér alá került. Siettek a szekeret helyreállítani s a káposztás zsákokat elhordani. Ott teküdt a szegény Mőza Tőgyer de már halva.

A szerencsétlent a szekér s a zsák terhe az árokban lévő hig sárba fojtotta. Rögtön hirt adtak az esetről a rendőrségnek és az uradalomnak — a honnan a gazdasági intéző azonnal a helyszínére sietett.

Vegyes.

A tudóvész gyógyítása. Egy spanyol orvos, Molle, vakmerő módját kezdte a tudóvész gyógyításának. Evek óta hirdeti elméleti műveiben, hogy sebészeti uton. operációval kell gyógyítani a tudóvészt: aránylag könnyű a tudóhoz férni és az így föltárt tudóben kanterizálni kell a senyvedő részeket. Elméletének gyakorlati bebizonyításához eddig nem került alkalma. Most azonban Ferrý tengernagy felesége Molle orvos penecilusára bizta sorsát. Ferrý né életéről lemondtak az orvosok s mivel követelte nem is titkolták előle sorsát. A bátor asszony szembenézett a halállal. Tudta, hogy halálát legfőjebb csak siettetetheti, ha Molle elmélete gyakorlatban be nem válik: megengedte, sőt irást adott az orvosnak, hogy maga követelte az operációt. Az orvos el is végezte a műtétet s a spanyol újságok jelentése szerint a tengernagy né javulófélben van, halott az operáció előtt már csak heteket adtak neki orvosai.

A költő koszoruja. Rózsából font, hatalmas koszorut helyeztek Heine sírjára e hó nap elsején a párisi temetőben. Egy lap szerint Erzsébet királyné végrendeletében van egy passzus, mely arról gondoskodik, hogy Heine sírjára minden esztendőben halottak napján koszorú helyezzessék.

NAPI HIREK.

— **Uj doktor juris.** Dr. Varga Elemér, a debreczeni ifjuság egyik komoly törekvési tagja, Varga Ferencnek, a Kereskedelmi és Iparbank vezérigazgatójának fia, a mult héten sikeresen tette le a doktorátusi vizsgát a jogtudományokból is, miután az államtudományi doktorátust már előbb megszerezte.

— **Nagytűz a főtéren.** Az éjjel 10 óra tájban nagy tüzi láрма keletkezett a főtéren. Mindenfelől emberek futottak s gyarkorta hangzott a kiáltás, hogy ég a Geréby utódainak üzlete. Az üzlet leeresztett rollóinak egyrésze áttüzesedett, a felső kisablaknál a lángnyelvek látszóttak, a füst pedig az ajtók és ablakok melletti keskeny nyíláson tödült kifelé. Nagy tömeg gyűlt össze az üzlet előtt s szuronyt szegzett rendőrök nyitottak köztük helyet, a telefon értesítés után megérkezett tűzoltóknak. A tűzoltók Publik Ernő helyettes főparancsnok vezetése alatt s rövid idő alatt elfojtották a tüzet. Azt hiszik, hogy az égér motoszkált a gyufa dobozok halmaza között s így támadt a tűz, amely eddig még alig kiszámítható károkat okozott. A foszfor fojtó füstfellege bejárta a drága árucikkeket és gyertyák halmaza olvadt össze. P a p p Károly tűzoltó megsérült amint az oltásnál buzózkodott, a plafonról egy darab vakolat leomlott s bal halántékán sértette meg. A sérült tűzoltó sebét a közeli Mihalovits féle gyógyszerárban dr. Dereksassy kötözte be.

Zeigmond Sándor egyházker. főjegyző és esperes lelkész november 4-ére tervezett eltávozása Hajdu-Szoboszlóról, közbejött gátló körülmények következtében halasztást szenved s így a tiszteletére rendezni óhajtott ünnepségek is egyelőre elmaradnak. Ennek következtében az ujonnan megválasztott lelkésznek, dr. Baltazár Dezsőnek beköszönése is valószínűleg egy héttel hátrább fog esni.

— **Házi szarka.** Bagi Gábor hadházi lakos kamaráját az elmúlt héten ismeretlen betörők álkuicsal kinyitották s onnan 60 korona értékű szalonnát és hájat elloptak. A vizsgálat folyamán aztán kiderült, hogy a káros felelőse és fia tulajdonították el a kérdéses dolgokat és saját hasznukra érvényesítették. A károsult gazdaember természetesen v i s z a v o n t a panasztát.

— **Nem lenne rossz.** — Több oldalról felmerült óhajának jutottunk birtokába Nevezetesen ha figyelmesen körül nézünk városunk közlekedési terén, azt találjuk, hogy ez idő szerint nem csak két, de több nagyobb forgalmu utcán fel férne a lóvasut. Például vegyük fel pótlóul: Nagycsapó utcát. Milyen üdvös lenne ott egy ilyen alkalmu közlekedési rendszer. Ott van az egymást érő mellék utcák, csapó kert. Igazán helyén való dolog lenne ott is alkalmazni a lóvasut általi olcsó közlekedést.

— **Bevádolt pinczérány.** Lőrincz János kocsigyártó segéd betért tegnap este a Nyugati-sor egyik korcsmájában. — Idogálás közben Szabó Mária nevű kiszolgáló leánnyal beszélgetésbe merült s együtt mulattak aztán késő éjjelig. Mikor fizetésre került a sor, azt vette észre, hogy pénztárczájából egy husz koronás hiányzik. A rendőrség előtt Szabó Máriaát vádolja az elveszett pénz eltulajdonításával.

— **Berágalmazott ifjuság.** Debreczen minden jóra és nemesre kész ifjuságát erősen megtámadja ösmeretes határozata miatt a kleri-

kális »nemzeti párt« organuma az »Egyetemi Lapok«. A rágalmakra Kun Béla ifjusági elnök és R á c z Lajos szerkesztő válaszoltak.

— **Kitiltott csavargók.** Dede Ferencz és Sipos Bálint napszamosokat, kik 2 évet Szamos Ujváron lopásért ültek, a rendőrség mint foglalkozás nélküli csavargókat a város területéről kitiltotta és eltoloncolni rendelte.

— **A Vágóhid megtekintésére** T ó t h Mihály Szeged szab. kir. város főmérnöke és B o k o r Géza gazdasági tanácsosa tegnap esti gyorsvonattal városunkba érkeztek.

— **Eltűnt csizmák.** Leicher Mihály földesi lakos szatócs és csizmadia 45 pár csizmát hozott tegnap a csizmadiaszinbe: ebből két pár eltűnt. A rendőrség Pollacsek Lajost, S z a t a i Istvánt, B a b o t á n Istvánt letartóztatta s kutatja, hogy a négy közül ki a tettes.

— **Kis hírek. (Tolvaj legény.)** Csordás Pál ma azzal a panasszal járt a rendőrségen, hogy Horváth Pál nevű szolgálja mikor egyedül volt otthon feltörte az egyik szekrényt és abból 40 frt készpénzt, egy pár uj csizmát s több ruhaneműt lopott el. A betörő állítólag V. Pércs felé vette útját. (Tűz Hadházon.) Mint tudósítók írja, ma éjjel 2 és három óra között kigyulladt Kulini János hadházi lakos pajtája, melynek teteje és a benne levő gazdasági eszközök nagy részben odaégett. A kár mintegy 4000 koronára, mely biztosítás által megtérül. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. (Mégmarta az eb.) A Szt. Anna-utcán egy kutya ma megharapta Reberics Imre iskolásfiút a lábán. A mégmarta fiu sebét az orvos nyomban kiigette és bekötözte. A kutyát megfigyelés alá vették.

— **Harcz a cigaretták ellen.** Mikor már hölgyek inditanak harcot valami ellen, akkor annak veszélyes következményei lehetnek. New-York városának fiatal hölgyei most hadat izentek a cigarettának. Klubot alakítottak Anti-Cigaretta-liga címmel és alakuló ülésükön a következő határozatot hozták: Minden tag tartsa kötelességnek, minden rendelkezésére álló eszközzel oda hatni, hogy a fiatal embereket a cigarettaszivástól leszoktassa. Minden tag kötelezte magát arra, hogy naponta egyszer legalább egy fiatal ember előtt a rossz szokásnak káros következményeit megmagyarázza. Ha kétszeri felszólításra sem hagy föl az illető a cigarettázással, büntessék meg a hölgyeket a fiatal embert úgy, a hogy tudják. Pipázás és szivarozás meg van engedve.

— **Bűnügyi statisztika.** Október hóban a rendőrség bűnügyi osztályára 82 eset lett bejelentve, tehát 38-al több, mint az előző hóban. Ezek legnagyobb része t e s t i s é r t é s volt, miben jó része lehet az uj kerti bornak. Kihágás 255 esetben fordult elő majdnem százzal több, mint szeptemberben.

Pályázatok a főiskolán. A főiskolai Magyar Irodalmi Ö. Társulat a Csokonai emlékünnepeken előadandó beszéd, értekezés és humoreszkre pályázatot hirdet. A beszédet 10 koronával díjazák. A pályázatokat e hó 20-áig kell az egyesület titkárához benyújtani.

— **Jogászmatinéé.** A Joghallgatók önképző köre még e hó folyamán nagyobb szabásu matinéét rendez. Komoly és vig szavatok, értekezések, felolvasások tartják a műsort.

Szavaltból verseny lesz 10-én d. u. a kollégiumban és csak a nyertes szavaló szerepel a matinéén.

— **Csokonai emlékünnepe.** A főiskolai ifjuság kebelében fennálló M. J. Ö. társulat minden évben november 17-én megszokta ülni nagy költőnk születés napja évfordulójának emlékeztetét. Ez évben is a nagy közönség előtt folyik le az ünnepség. A Csokonai szobor előtt szavallat és emlékbeszéd lesz. A szavaltára vasárnap délelőtt versenyszavaltatot hirdet a Társulat elnöksége.

— **Műpártoló egyesület.** A következő sorok közlésére kértünk fel: A Debreczeni műpártoló Egyesület eszméje foglalkoztatja most Debreczen városnak a közművelődésért, közelebbről a képzőművészetért lelkesedő polgárait. Bosznay István tanár, a jeles festő vetette fel, aki a nemsokára megnyíló képképző iskolának is a vezetője és főrendezője. Ez alkalomból akarja ezt az életrevaló egyesületet megalkotni, amelynek az volna a hivatása, hogy a művészetet ápolja az alföld e nagy metropolisában. A műpártoló Egyesület e végből minden esztendőben tárlatot rendezne Debreczenben, amelyre minden tag állandó ingyen jegyet kap. De ezenkívül az egyesület tagjai részt vesznek a sorsolásban s művészi becsü festményeket nyerhetnek. A minden tekintetben életrevaló eszme oly nagy érdeklődéssel találkozott már eddig is, hogy megvalósulásában bizton merünk hinni.

Különbeu erről szól a »Szálló levelek« mai sorozatában egyik előkelősége társadalmunknak, ki maga is nagy műbarát.

— **E. M. K. E.-gyűjtő.** Temesvári gyűjtőgyár r. t. az E. M. K. E.-gyűjtők után jan. hóról. 526. 50 fillért, jul. hóról 640 kor. 72 fill.-t és aug. hóról 520 kor. 96 fill.-t számolt el. Számadások rendben. Ebben az évben 8 hó alatt a gyár beszámolt 3823 kor. 67 fill.-rel, az 5 százalék jövedelemben, melyből elküldetett 2000 kor. A gyárat értesítettük, hogy a jövedelem egy konkrét célra fog fordíttatni.

— **A hólabda svindij eltűlése.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 70055 sz. alatt körendeletet bocsátott ki, az ország valamennyi másod fokú iparhatóságához, melyben egyes dolgoknak szelvény mellett való elárusítását — mint az ipar és kereskedelem rendes menetének megzavaróját és megromtatóját — szigoruan megtiltja. Ennek elől a vevő közönség érdekei szempontjából tehát elrendeli, hogy: 1, az elárusításnak ezen módjára a többször kiadott törvényszakasz alapján engedélyek ki ne adassanak. 2, a netalán kiadott engedélyek haladéktalanul visszavonassanak. 3, azok ellen kik ily módon engedély nélkül árusítanak a megtorló eljárás folyamatba tételessék és az 1884. évi XVII. t. cz. 158 d. pontjában foglalt büntető rendelkezés szigoruan alkalmaztassék.

— **Tisztviselők fizetésének adómentessége.** Pécs város törvényhatósága feliratott intézett az országgyűlés képviselő házához a köztisztviselők fizetése után járó községi pótdó elengedése iránt. Ebben az ügyben Szabolcs vármegye törvényhatósága szintén intézett feliratot, hogy törvényhozási uton intézkedjenek, miszerint a köztisztviselők hivatali fizetésük után teljes adómentességet nyerjenek; ezen feliratot — hason szellemű felirattal leendő pártolás végett — városunk törvényhatóságának is megküldötte.

— **Köszönetnyilvánítás.** Azok a jölelkű emberek — kik édes atyám örökéletű boldogságra elalvása óta lelkünk fájdalomra a vigasztalás balsamát megnyugtatta és részvétteljes szeretettel csepegtették — fogadják itt nyilvánított köszönetemet.

Konyáron, 1900. nov. 5.

Kovácsi Kálmán.

a »Debr. Hirlap« belmunkatársa.

x Olcsó husmérési üzlet. Bethlen-utca 29-ik szám alatt a Fűvészkert-utca sarkán lévő házamnál, husmérési üzletben kapható: 1-ső minőségű marhahus egy kg. 48 kr. 2 od rendű 40 Marhahuson kívül még disznóhús, kolbász, zsír, stb. kilogramonként, változatos, folyó árak mellett kapható.

Becses pártfogást kér tisztelettel:

Gyarmathy János.

— **Napirend.** Szerda, nov 7. *Protes táns:* Lénárd. *róm. katolikus:* Lénárd — *gör. katolikus:* A r é t a s z. (okt. 24.) — *zsidó:* 14. *Marcheschv.*

Nap kél: 6 óra 28 percz, nyugszik 4 óra 26 perczkor. Hold kél: 10 óra 48 percz; nyugszik 11 óra 20 perczkor. Első n. egyed.

Főispán fogad délelőtt 9 órakor. — *Táblai elnök* fogad délelőtt 10 órakor. — *Polgármester* fogad kedden és pénteken délelőtt 11 órakor. — *Törvényszéki elnök* fogad 10 órakor. — *Műv. Uztveztető* hivatalos órája 9 órakor. — *Akadémiai igazgató* hiv. órája délelőtt 10-ől 11 ig.

Főiskolai nyilvános olvasó nyitva hétfőn, szerdán és szombaton délután 3 órától 6-ig. — *Anyakönyvtár* zárva. *Városi könyvtár* zárva. — *Vármegyei levéltár* nyitva egész nap. — *Főiskolai levéltár* nyitva — *Képgyűjtemény* az anyakönyvtárban zárva. — *Csokonai szoba* a kereskedelmi akadémián zárva. — *Ásványtár* a főiskolán nyitva vasárnap. — *Allattani muzeum* a főiskolán vasárnap nyitva. — *Városi tornakör* nyitva hétfőn, szerdán és szombaton délután. — *Fűvészkert* a gazdasági tanintézetnél nyitva. — *Czellövészet* minden vasárnap a nagyerdőn.

Sorrend: Nov. 12. képkiallítás a városházán. Belépő díj 60 fillér. Vasárnap 40 fillér. — November 18. Bankett a városházán. — *Este iparos ifjak d a l e s t é l y e* a Biskában. — Nov. 17. Csokonai kör felolvasó ülése.

Sorsjegyek húzása. November 15-én 1870-iki m. nyereség; 3%-os osztrák földhite; 4%-os magy. jelzálogbank- és »jó szív« sorsjegy.

Debreczeni szenzációk.

— Saját tudósítónktól. —

(**Harcziás katona**)

Tegnap éjjel ifj. Scherber János hentes és családját durva módon támadta meg egy napon négy férfi társaság, mikor a Bertalan kápolnatól hazafelé jöttek.

Az utonállók között egy katona is volt, Vidákovics József tartalékos honvéd, ki szuronyával fejbe vágta idősb Scherber Jánost.

Vidákovics kezéből a dulakodás hevében saját társai a setétben valahogy kiütötték a szuronyát, és a katona a háború színhelyét szuronya nélkül volt kénytelen elhagyni, bár agyonveréssel fenyegetett mindenkit, ha bajonettjét meg nem találja.

A vitéz ur valószínűleg vasárnap óta már a hüvösön van.

Legközelebb megindítják ez ügyben a vizsgálatot.

(**Véres felköszöntő.**)

Tegnap este a Hadház utca 9. sz. a. lakó B. Karikás Gábor napszámos átment szomszédjához, Kiss Imréhez nevenapján felköszönteni.

A felköszöntő nem a legjobban sikerült, mert az utca sarában találta magát, hova Kiss Imre vendégszerető karjai helyezték el. Ez azonban még nem volt elég Kiss uramnak, hanem botjának boldogabbik végével véresre verte.

Véresen egy rendőr szedte fel Kari-

kást és vitte a kórházba, hol ápolás alá vették.

Kiss uram ellen a rendőrség megindította az eljárást.

(**Kifosztott lakás.**)

Csarnai Juliánna cselédeleány pár nappal ezelőtt Karczagon lakó rokonaitól táviratot kapott, melyben sürgősen hívták oda.

Csarnai Juliánának ki a Csapó utcán lakik, már nem volt ideje, hogy szobájának kulcsát a Tóczóskertben lakó édes anyjához kivigyje, rábizta egy Kerekes nevű emberre.

Tegnap reggel érkezett vissza Karczagról, midőn lakására ment, azt teljesen fölforgatva és minden ruhaneműjéből kifosztva találta.

Az ismeretlen tettes körülbelül 150 korona erejéig károsította meg Csarnai Julist.

A tolvajt keresik.

Szálló levelek Műpártoló egyesületek.

Mi kell a magyarnak?

Debreczen nov. 6.

Közéletünk egyik kitűnősége, ki maga is nagy műbarát, írja nekünk:

Ugy hallom, hogy Debreczenben műpártoló egyesület van alakulóban. Sőt engem is felkértek, hogy vegyek részt a megalakításban, de én el nem fogadhattam.

Mindjárt megmondom, miért.

Vagy két éve Budapesten is megalakult nagy zajjal hasonló műpártoló egyesület melyet a Műbarátok Köre tartott keresztvitzre: Azóta nem is adott a tiszti kar megválasztásán kívül életjelt.

Igaz, hogy vannak jeles művészeink, sőt egypár kiállja a nemzetközi versenyt is, de mit ér az, ha a közönség nem érez együtt a művészekkel és pénzét jobb szereti gyakorlati értékű tárgyakba helyezni, mint kétes becsű festményekbe.

És ebben a közönségnek van igaza. A festészet pár év óta ijesztő módon hanyatlott. A modern esztetika alapelveire támaszkodva, mely a szép és jót kívánja meg és kiküszöböli az erkölcsit, az igazt, először megrontotta a közönség izlését indításokkal és mindenféle: — presszionizmusaival, lassanként visszacsuszott a fejlődés lépcsőjén a kezdet legkezdetjére és létre hozta a borzasztó szecessziót.

Tolsztoj Leo 15 éves művészeti tanulmányai eredményeképp a mai kor művészetét nem ismeri el művészetnek.

Tolsztojnak sok a követője. Valamint Ruskin és Walter Cranenak is, kik közelebb hozták a művészetet az emberhez, butorokat, panneau-kat és efféléket stilizálván.

Én ezt ösmerem el igazi művészetnek. — A mai művész festményeiben nem az egész emberiség érzelmeit, hanem a saját zavaros benyomásait adja vissza.

Ruskin és Walter Crane lépek a helyes és végre is örök hála a részük.

Ezért félve nézek a helyi tárlat elé. Bár csalódnék.

Én is azt mondom: Alakítsunk műpártoló egyesületet, mely a tagdíjából ne képeket vegyen, hanem iparművészeti szakiskolát állítson fel.

Akkor az izléstelen gyári butrok nem rontják a közizlést továbbra is. Lesz tanult iparosunk, ki művész fabrikál.

Színház.

Mindenféle előleges értesítés nélkül megváltozott a tegnapi műsor. Ugyanis a **Koldusdiák** helyett Karacs Imre hirtelen betegsége folytán előrántották a »Névtelen levelek« francia bohózatot, mely így telt ház előtt került színre. — Jobb lett volna sokkal, ha ezen, a magyar légben nem való bohózat helyett valami másban gyönyörködtünk volna, mert e bohózat olyanokat tanít, amelyeket tudni nem óhajtunk. — Különböben a szereplőkre térve át, kimondhatjuk, hogy ilyen jó előadását e darabnak még nem láttuk. Mindenek felett kiemelendő Nagy Gyula, ki valóságos és kifogástalan művészettel játszott. Utána szépen, ügyesen jellegzetesen alakítottak s játszottak Kiss Irén-Tanay, Sziklay, Szatmáry és Breznay. — Ohajtánánk, ha nem kellene többet e darabban gyönyörködni Debreczen város színházlátogató közönségének. (v-ó.)

(Szerdán este »B« bérletben: **A könyvtárnok**, Moser 4 felvonásos vígjátéka kerül színre Főszereplők: Marsland földbirtokos Ifj. Szathmáry A. Edith, leánya T. Halmi Margit. Harry, unokaöcsése Odry Árpád. Macdonald Nagy Gyula. Lothair, Pataki Béla. Webster Éva Bárdos Irma. Sarah, társalgó nő Kiss Irén Armadale Leon Környey Béla. Gibbson, szabó Tanay Frigyes. Dickson, Lothair gazdasszonya Breznay Anna. Róbert, könyvtárnok Sziklay Miklós. John komornyik Marslandnél Makray D. Idő: jelenkor.

Csütörtökön, nov. 8-án bérlet 33. sz. »C« — B. A. L. E. K. Operette 3 felvonásban Zenéjét szerette: Hervé.

Pénteken, nov. 9-én bérlet 34. sz. »A« — Essex gróf. Történeti színmű 5 felvonásban Irta: Laube Henrik.

Szombaton, nov. 10-én bérlet 35. sz. »B« — Boccaccio. Nagy operette 3 felvonásban. Zenéjét szerette: Souppé.

Vasárnap, nov. 11-én, két előadás; délután 3 órakor, félhelyárral: Egyiptom gyöngye. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerette: Forrai Miklós; este 7 és fél órakor bérletszűnetben, ujdonsággal először; A tákácsok. Színmű 5 felvonásban. Irta: Hauptmann Gerthardt. Fordította Komor Gyula. Zenéjét szerette: Orbán Árpád.

Legujabb.

Ujaranygyapjas.

Bécs, nov. 6. A hivatalos lap közli, hogy a király folyó évi október hó 28-ikán kelt legfelső kéziratával, Róbert württembergi herceg ő királyi fenségét az aranygyapjas rend vitézévé kinevezte.

Külgyminiszterünk.

Budapest, nov. 6. Gróf Goluchowski Agenor közös külgyminiszter tegnap este Budapestre érkezett.

A Kínai események.

London, nov. 6. Ujabb császári ediktumot tettek közzé, melyben a császár mély fájdalommal fejezi ki Ketteler báró német követ meggyilkolása fölött és kijelenti, hogy ez a büntett az ő szándékainak arcul csapása.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

Buza 1901. áprilire	7.73
Rozs 1901. áprilire	7.25
Zab 1901. áprilire	5.57
Tengeri 1901. májusra	5.04

Irányzat: csendes.

Mit csinálnak a burok ?

A Szent Ilona szigetén levő fogjokról tudósítást közöl a párizsi Journal. A szigetlakók nagyon örülnek a foglyoknak, mert a sziget kereskedelmi és ipari életét hatalmasan föllendítették.

A vám-hivatal jövedelme havonként ezer font sterlingre emelkedett, pedig a múlt évben tizenkét hónap alatt összesen 300 font volt a vám-jövedelem.

A Jamestowni kereskedők igen jó üzleteket csinálnak, mert természetes, hogy minden bur fogoly igyekszik valami emléktárgyat vinni haza Jamestownból. A bur foglyok aránylag vagyonos emberek mindnyájan; akiknek azonban nincsen pénzük, azok fából pipákat és hájokat faragnak, amelyeket jó pénzért eladnak.

A fogjok sokat panaszkodnak, hogy nem adnak nekik elég tüzelő-fát; emiatt félig nyersen kénytelenek megenni főztüket.

Mióta a vízvezetési csatornán keresztül néhány fogoly megszökött, azóta a burokat csak nagyon kis időre engedik ki a szabadba.

A kétezer foglyot nagyon sanyargatják az angolok, mert csak ezer embernek való ivóvizet adtak nekik s így sokat szenvednek a szomjúságtól; a foglyok már azzal tenyegetik az öröket, hogy fellázadnak és harezban halnak el, minthogy szomjan veszszenek.

Innen-Onnan.

A király Vörösmarthy emlékének Ő felsége a király magán pénztárából 5000 kornát utalványoztatott ki a Vörösmarthy-szoboralap javára.

Csók mint a jótékonyág eszköze. Különös eset történt egy orosz vidéki vasuti állomáson. Egy fiatal munkás pénzbeli segítséget kért egy gazdag kereskedőtől aki a peronon sétált föl alá s nem is hallgatott a könyörgésre. Ebben a pillanatban ért az állomásra egy tábornok s vele fiatal, szép felesége is. A kereskedő hogy a fiatal embert elutasítsa, így szólt hozzá:

— Ha megcsókolja a tábornok feleségét, kap tőlem öt rubelt.

— Jól van, szólt a munkás és a tábornokhoz ment s térdve állva kérte, engedje meg hogy a feleségét megcsókolja.

A mosolygott s kérdőleg nézett a feleségére. A munkás erre fölugrott s megcsókolta a tábornoknének oda nyújtott orezáját. A kereskedő pedig kénytelenségből megfizette az ígért összeget.

Azt hisszük, hogy más férj inkább maga fizette volna ki az öt rubelt — csók nélkül.

Tisza Lajos grófnál.

Tisza Lajos grófról elevenítik fel most az alábbi történetet.

Abban az időben, amikor még a gondolkodásáról és cselekedeteiről ösmerték meg Magyarországon az urat s nem a havelokejáról, a czilinderéről és prémes bundájáról, abban az időben történt, hogy gróf Tisza Lajos hoz beállított egy öreg özvegy asszony. Elsírta, hogy egyetlen támasza, kenyérkeresője, a fia állás nélkül ténfereg s mind a ketten éheznek. Pedig a fia derék, jó, becsületes, szorgalmas, csak protekciója nincs.

Tisza Lajos megígérte, hogy állást keres a fiúnak. Csak jelentkezék holnap ebben meg ebben a hivatalban, kérjen munkát, viselje magát derekasan. A többit majd elintézi ő a gróf.

A fiatal ember jelentkezett a hivatalban kapott is dolgot és el is végezte emberül. Na gyon meg voltak vele elégedve. Elején aztán, kiadták a fizetését, még a jövő elsején is, azután is s minden elsején vagy másfél esztendeig.

Egyszer csak, nagy hosszú idő mulva megint jelenkezik az ifju. (igaz történetet mondok, ha jól tudom, T. Gábornak hívták a fiatal embert) mondom, hogy csak jelentkezik elsején a pénzért s akkor azt mondják neki, hogy:

— Uram magának nem jár fizetés! . . . Sehol sincs a fizetési iven. Nincs is nálunk F. Gábor nevű tisztviselő s mi még sohase adtunk önnek fizetését.

Sápadozik, kékül zöldül az ifju s ijedtében csak annyit tudott dadogni:

— Ez lehetetlen.

Csak mikor a főnökét hívták akkor tisztázódott az eseti A hivatalban mikor Tisza Lajos odaküldötte, nem volt üresedés s T. Gábornak nem tudtak hamarosan állást adni. Tisza Lajos mégis ott fogatta, munkát adott neki és fizette a maga zsebéből. Másfél esztendeig s mindig úgy, hogy se a fiatal ember se senki a hivatalban a főnökén kívül nem tudott róla:

Most is csak úgy tudódott ki az egész eset, hogy Tisza Lajos betegen külföldre utazott s megfellekedett T. Gáborról akit különben rögtön alkalmaztak a hivatalban.

Igy cselekedett egy ur Magyarországon abban az időben, amikor nem a pénz, nem az állás nem a külső megjelenés tette az urat, hanem a nemes gondolkodás a gavallér cselekedet, az uri viselkedés . . .

Ingatlanok forgalma.

Pálffy István és neje Burai Erzsébet veszik a puszta halápi 199. sz. j. kvben 533, 534, 534, 535. hrsz. foglalt összesen 8 hold 625 négyszögöl kaszálót öz. Nagy Sándorné Kovács Sárától 2100 koronaért.

Debreczeni József és neje Nagy Zsuzsána veszik a debreczeni 1476. sz. j. kvben 4825 2. hrszr. foglalt 300 négyszögöl tóczóskerti szőlőt Perlman Igrácznétól 600 koronaért.

Prém Ferencz és neje Sűvöltös Juliánna veszik a debreczeni 466. sz. j. kvben 5818. hrsz. foglalt 4 hold 950 négyszögöl ondódi földet Bunbi Péter és társaitól 4000 koronaért.

Zsom József és neje Nemes Klára veszik a puszta telepi 199. sz. j. kvben 221. hrsz. foglalt 39 hold 609 négyszögöl tanyaföldet Erdei János és neje Boros Juliánától 22600 koronaért.

Posta József és neje B. Nagy Juliánna veszik a puszta telepi 204. és 231. sz. j. kvben foglalt 169, 174, 168 a. hrsz. tanya földet 46000 koronaért.

Ferenczi Gyula vesz a debreczeni 6900. sz. j. kvben foglalt morgó-utezai 21. sz. házat Szele Lajos és neje Nagy Juliánától 9200 koronaért.

Birinyi Lajos és neje Hatvani Zsuzsána veszik a debreczeni puszta ebessi 23. sz. j. kvben 28 hrsz. foglalt 70 hold 500 négyszögöl ta-

nya birtokot Kuczik Gábor és társaitól 25200 forintért.

Szücs Sándor és neje Virág Juliánna veszik a debreczeni 4065. sz. j. kvben 4210 hrsz. foglalt 444 négyszögöl újkerti szőlőt Ménes Jánostól 3100 koronaért.

Fazekas Károly és neje Jászay Irén veszik a debreczeni 4524. sz. j. kvben 4676. hrsz. foglalt 1010 négyszögöl hatvan utcai kert és őt Szabó Péter és neje Finta Juliánától 6000 koronaért.

Szarvas Imre és neje Kerekes Juliánna veszik a debreczeni 3146. sz. j. kvben 7127. hrsz. foglalt 3 hold 1200 négyszögöl ondódi földet Rác János és társaitól 2600 koronaért.

Szöke János vesz a debreczeni 3611. sz. j. kvben 4492 a. hrsz. foglalt 716 négyszögöl kőntőskerti szőlőt Fábán Lajostól 2700 koronaért.

CSARNOK.

A csonkauju zongoraművész.

— Elbeszélés. —

— Szoktál e meg zongorázni? — kérdezte nagyapám.

— Nem igen — szólott rá — Jóska bátyám.

A további beszédből megértettem, hogy az öreg bácsi jó zongorista,

E közben Babi néni fiatalos gyorsasággal elkészítette a vacsorát, megterítette az asztalt, és feltárlta a paprikás csirkét kovászos uborkával, meg káposztás rétest. Azután meggyújtott egy lámpát, a mi nek nem volt csak fél czilindere.

A pisigó láng mellett támadt bizonytalan világosságban vizsga szemekkel néztem körül. A kis szobában nem igen volt bámulni való.

Két ágy, egy divánforma, asztal három szék, meg egy potrohos cserépkályha, melynek váhai — ősz felé járván az idő — meg voltak terhelve befűtött üvegekkel. A falon függött egy ócska, elmosódott kép, a miről Jóska bátyám megjegyezte, hogy az Munkácsynak eredetije és ő nem adná el száz forintért sem.

Ez lett volna az összes buterczat, ha az egyik sarkot egy széles, régi módi zongora nem tölti be.

A szellemi fásultság tengerében ott hagytam az asztalt s felemeltem a zongora födelét. Nagyot recscent.

A mint végigfutottam a billentyűkön, megriadva kaptam föl a kezemet. Rettenetes módon diszkordáltak a hangok. — Minden billentyűt ki lehetett emelni a fekvőhelyéből az alsó gének a közepét pedig kirágtá az egér vagy mi. Megint megütöttem az akkordot. Irtózatos recsegés szólt a billentyűk alól, de — mert nagyon meguntam magam — csak nyaggattam őket — az ujjaimat, a füleimet.

Jóska bátyám meg nagyapa pipáztak. — Babi néni bóbiskolt; kótás könyv nem volt, csak egy régi poros, pókhálós kántorvezérlő, — így hát eljátszottam egy — Kahlan szonátát.

— Ugyan már ne «zörögj» — szólt oda nagyapám — a kinek igen érzékeny füle van!

— Hát mit csináljak?

— Feküdj le és aludj! — dörmögte bosszusan, mert kijött sodrából. De én csak egykedvűen vertem tovább a fehér és fekete billentyűket. Nagybátyám pipázva nézgetett ki az ablakon, míg én zongoráztam. Az ablak alatt egy operfa lombjai susogtak, — az esti szellő hol szétfujta, — hol összehajtogatta őket.

És a hold ezen kívánsi, sápadtan kan-

dikált ki a szétnyílt falevelek közül, s bámult be az ablakon. Olyan mérges voltam rá. Azt hittem: az én zongorázásomat hallgatja olyan vigyorgó arczzal.

Nagybátyám hátrafordult. Kivette pipáját a szájából. — Eredj onnét — mondotta, és ő ült a zongora mellé. En nagyot néztem. Ugyan hogy fog hallatszani ennek a hetvenéves öreg beteges embernek a játéka ezen a még öregebb, még betegesebb zongorán?!

Jóska bátyám nagy, magas ember. Az arcán pedig olyan jószággal vegyült szigorúság ül, hogy az első pillanatra ki lehet találni: «ez az ember tanító volt!»

A mint leült a zongra elé, — nem taborette volt ott, hanem egy rozszant falusi szék szalmából fonva az ülése — még akkor is magasabb volt nálamnál. Sovány kiaszott ujjait végigjáratta a billentyűkön. Aztán felém fordult.

— Mit játszszam? — En nem tudom, nekem mindegy — mit tud a bácsi, attól függ — felelém zavardottan, mert nem hittem, hogy el tudja játszani, amit mondott. Erre ő felhuzta a vállait aztán egykedvűen kezdett játszani. A mint pár futamot végigpróbált, egyszerre eltűnt a kicsinylő lenézés lelkemből.

Ódakönyököltem a zongorára, nem törődtem vele, hogy világos ruhámat sötétre festi a zongorára tapadt por, s szinte lázas izgatottsággal figyeltem minden hangra, mit az öreg keze kicsalt a billentyűk alól. Le akartam ülni, de nem mertem széket vinni magammal! hátha elveszithetnék valami kicsiny hangot abból a bűbájus, andalító melódiából a mely egyszerre ringatta álomba és ébresztette fel elfogultságából az embert. Hogy bábtyám jó zongorista, azt tudtam; de hogy művész legyen egy rozszant hangszerezen — arra gondolni sem mertem volna! Pedig úgy volt... Azok közül való, a kinek lángelméje nem képes áttörni a körülte szűrődő sötét, nehéz ködön, — mert csak egyszerű, szegény falusi kántor.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői posta.

Dr. K Legközelebb.

B. S. Ha kezeinkhez jutott volna, bizonyosan sieltünk volna a közléssel.

X. X. Ugyan ne legyen ön is oly türelmetlen. Hát kimondta azt, hogy ön vagy más a — tanbetyár? Ha kívánja — hát nevekkél is szolgálunk. Egyébkép névtelen levélre nem érdemes a szót vesztégetni. De azért megjegyezzük, hogy nagyon tiszteljük a magyar (tehát nem épen a helybeli, vagy ez és amaz városi) tanítókat, de mérget veszünk rá, hogy némelyik túlosan túl is megy a pálcza nyövésben. — Az állat kinzókat a törvény üldözi, keményen bünteti. Mért nincs ez kiterjesztve a lelkés állatokra is.

L. K. A fenti üzenet önnek is szól. Ha majd alkalmas nyilatkozatot kapunk, bizosan közöljük.

S. P. No, nekünk ilyesmi nem kell. B. B. Rátérünk.

Házasságok rovata.

Jelentése: az országos Központi ügyvivőségnek

Férfiasz adott leányok — — — 27
" " özvegyek — — — 14
Megnősített férfiak — — — 31

a jövő évre illetve a XX dik századra — legmélyebb titok tartás biztosítása mellett — előjegyzések díjtalanul elfogadtnak. — Főczél a társadalmi élet felvirágoztatása s az élet súlyos terheinek könnyítése, a jólétnek és boldogságnak előmozdítása.

Jelszó! „a ki mer, az nyer.“ „Szemérmes koldusnak üres a tarisznya.“

Férj-jelöltek :

Egy 30 éves kath. vall kereskedő, kinek szépen berendezett 20 ezernyi, ért. fűszer és csemege üzlete van, 8-10 ezer frt. hozományu leányt, vagy fiatal özvegyet keres.

1. szám

Egy 34 éves ág. h. v. gyáros, kinek 30 ezer frt. vagyona van, egy háziasan nevelt leányt keres 20 ezer frt. hozományval.

2. szám

Három jó állásu hivatalnok vallásuk ref. keresnek háziasan nevelt uri leányt 2-3 ezer frt. hozományval.

3. szám

Két I. oszt. százados kath. vallásu, olyan leányt vagy fiatal özvegyet keres, ki 30 ezer frt. hozományval rendelkezik.

4. szám

Egy 45 éves ref. vall. öz. bank hivatalnok 1500 frt. hozományu özvegy asszonnyal kíván házasságot kötni.

5. szám

Egy 30 éves ref. vall. bankhivatalnok, — ki 6-7 ezer frt. vagyonnal is rendelkezik, — hasonló hozományu leányt keres.

6. szám

Menyaszonny-jelöltek :

Egy fiatal ref. vall. elvált uri nő 180 200 ezer frt. ingatlan vagyonnal bir, megfelelő vagyonu özvegy embert keres.

7. szám

Egy izr vall. özvegy, ki 10 ezer frtal rendelkezik, hasonló vallásu kereskedőhöz vagy hivatalnokhoz hozzá menne.

8. szám

Két ref. v. uri leány részére, egyiknek 25 ezer frt. másiknak 10 ezer frt. készpénze van, orvos vagy magasabb rangu hivatalnok kerestetik.

9. szám

Egy ref. v. uri, háziasan nevelt leány egyelőre 6 ezer frt. készpénz, hozományt (később többet :) biztosít azon ügyvéd részére ki őt feleségül venné.

10. szám

Két izr. vall. leány. egyik — 1500 frtot a másik 1000 frt. készpénz hozományt biztosít hasonló vallásu hivatalnok részére.

11. szám

Tekintettel a napról napra mindinkább terjedő boldogtalan házasságokra „információk“nak az ország bármely részéből való gyors bezerzése is felvételük, melyek lelkiismeretesen s nagy óvatossággal mellett végez tetnek.

Leveleket hird. sz. megjelölése mellett „Házasság közvetítési iroda“ cím alatt a kiadó hivatal továbbít.

Bérekocsik díjszabályzata

Table with columns for 'Két lovas' and 'Egy lovas', listing various services and their costs under categories like 'I. Napzámra', 'II. Óraszámra', and 'III. Egyes járatokért'.

Kardos László

Kossuth utcán

tisztelettel meghívja a n. é. közönséget őszi és téli ujdonsagai megtekintésére.

Szép ujdonságok a többek között a női fehérneműek, valódi Jaeger áru, mely a mosásban nem ugrik össze, fianellek és mosóveledek női ruhára, divatos ajou-zsebkendők, színes és fehér asztalterítők, szőnyegek, braszói pokróczok, fehér és színes ablakfüggönyök, Störök, draperiák, butor szövetek, agy és asztalterítők, szőr és se lyem paplanok, harisnyák, egyszerű és divatos mintakkal, fehér- szőr- és selyem szoknyák, vásznak és kész kelengyék stb.

Kifogástalan áru és határozott ár. A tisztviselőkar szabályszerű kedvezményben részesül.

Szépség és egészség.

Étvágytalanság és Gyomorgyengeség

gyógyítására ezek mennek Karlsbadba holott ezt a célt otthon is elérhetik

Rozsnay M.

PEPSINBORA

használatu által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.

Egy üveg ára 2 kor. 40 fill., 6 üveg franco küldve 12 kor 12 fill.

A t. ez. közönség figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható: ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárában Arad Szabadság-tér, valamint minden magyarországi gyógyszerárában. (1.)

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legköllemezőbb szer, különösen gyermekeknél kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják a Rozsnay M.-féle

Chininezukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1869-ben Fiumében pályadíjjal koszorúzott. Értéktelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a Rozsnay M.-féle pályakoszorúzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes oszmagoló papirosán Rozsnay Mátyás névaláírás olvasható.

**M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:**
A KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

„Több száz kiváló orvos által ajánlva“
„A legizletesebb és legolcsóbb ásványviz“
Debreczenben: Geréby Fülöp utcai, Csanak József, Kornhoffer József, Rieki József, Zelmes, Czegléd Józsefné, Szabó Zsigmond, Konczek Géza, Hirsch Ferencz, Félégyházi János, Göcsey István, Tóth Kálmán, Roth Antal, Mayer József, Leidenfrost G., Békés Emil, Bán László, Várai János és Váray József jól felszerelt fűszer, csemege és ásvány viz kereskedésében.

Kitüntetés:
Arany éremmel az 1900. párisi világkiállításon az összes versenyzők között a hangszerek csoportjában.
Hadsereg szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros,
a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség egyedüli szállítója
Budapest, II., Lánchíd-utca 5.

Iskolai és mesterhegedűk vonóval. Gordonkák vonóval. Nagybőgők vonóval. Fuvolák. Szarnyürtők. Ősi magyar tárogató szabadalmazva. Czimbalmok. Elpusztíthatatlan, kitünő erős hangú harmonikák.

Egy finom hegedű vonóval és tokkal 7 forint.

Templomi és más zenekarok részére szükséges

fuvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítanak.

Községi dobok a legjutányosabb árakon.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

HARMONIKA ÁRJEGYZÉK KÜLÖN KERENDŐ

Magyarország legnagyobb

fuvó-, vonó- és ütő hangszer-gyára

Cs. és kir.

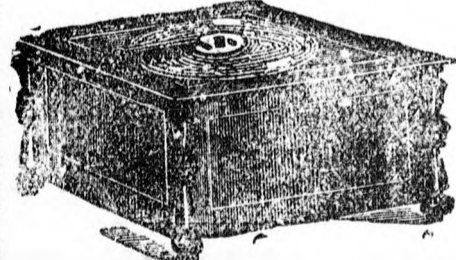

udv. hangszergyár.

Sternberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

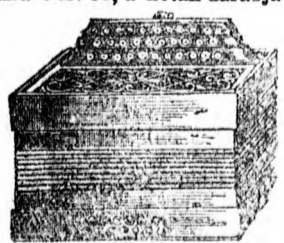
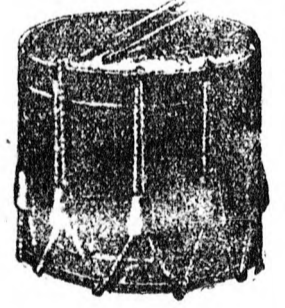

Ezen új találmányú bájos hangszereken a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8 frt 50, a kóták darabja 25 kr.

Zongora-termek:

Kossuth Lajos-utca 22.
(Karoly-körút sarkán)

Zenepalota.

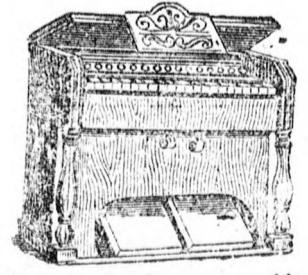

Kitünő hangú harmonikák
3 frttól feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Iskolai hegedűk.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangú zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyártmányú iskola, szalon és egyházi harmonikumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselése,
Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvolák, czimbalmok, cziterák, harmonikumok, zongorák sibről ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automaták.